

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

16. Mors bona vitam bonam sequitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

Morieris: Hic est humani officii finis. Quis sanus auctorati molestè tulit: Quò transiit Orbis, ego transibo. Ad hanc conditionem cuncta gignuntur. Quod cepit, desinet. Morieris. Non adeo grave est, quod tantum semel patiendum est: aeterna verè cruciant. Nunc certè minus, mors formidanda quàm olim: siquidem olim obstructo celi aditu, hoc unum omnes ingemiscabant:

Noctes atque dies pater atri janua ditis.

Nunc verò læti canimus:

Noctes atque dies pater alti janua celi.

Ingenti itaque animo mors provocanda est, siue nos horribili vastoque impetu aggrediatur, siue quotidiano & vulgari exitu: nihil refert quàm minax veniat, quod à nobis petit minimum est. Nunquam malè de morte sensit, qui bene vixit; neque aliquid perdit, qui acquirit omnia.

De morte non malè sensit qui bene vivit.

§. 14. Quomodo Sancti mortem desiderant, & tamen formidant.

Lib. 31. moral. cap. 16. ananias. Cur Paulus carne expoliari formidat.

Videamus Paulum, inquit Gregorius, quomodo amet, quod refugit; quomodo refugiat quod amat. Ecce & mori desiderat, & tamen carne expoliari formidat. Cur hoc: quia etiam victoria in perpetuum lætificat, ipsa nihilominus ad præsens pœna perturbat: & quamvis vincat amor subsequens muneris, tangit tamen non sine mœnore animum pulsus doloris. Sicut enim vir fortis cum vicino belli certamine armis accingitur, & palpitat & festinat, demit & lævit: quasi pavere per pallorem cernitur, sed per iram vehementer urgetur: ita vir sanctus cum palli ni se propinquare conspicit, & naturæ suæ infirmitate concutitur, & spei suæ soliditate roboratur, & de vicinâ morte trepidat, & tamen quod moriendo verius vivat, exultat. Ad regnum quippe non potest nisi interpositâ morte transire: & ideo confidendo quasi ambigit, & quasi ambigendo confidit: & gaudens metuit, & metuens gaudet, quia scit quod ad bravium quietis non perveniat, nisi hoc quod interfacit, transcendat. Hinc etiam sanctissimi viri ad mortis occursum non nihil trepidarunt. Ezechias Rex invalescente agitate tabescens flebiliter lamentatur, quod in dimidio dierum suorum vadat ad portas inferi. Quid? Nonne ab ipso Davide, vocem illam expressit mortis formido: Ne revoces me in dimidio dierum meorum: Quid de Abrahamo, Jacob, Eliâ dicemus: qui etiam, ut è paginis sacris discimus, mortem timerunt, sed moderate. Elias mortis fugitans, mortem tamen sub a junipero invitavit.

Isaie c. 38. vers. 10.

Psal. tot. vers. 25.

3. Reg. c. 19. vers. 4.

2. Sub umbra crucis Christi.

Surius in vita Arsenii c. 27. die 19. Iulii.

L. 2. de Ira. cap. 3.

h. Summa, hoc est, extrema partes, manus, pedes, labia.

c. Guil. Zenoar. lib. 5. de vita Caroli V.

Artenius, vir centum viginti annorum, nullo unquam morbo tentatus, postquam annis quinquaginta quinque servisset Deo, jam migraturus è vitâ, non nihil trepidare cepit, imò & lacrimis madere. Præsentis hoc mirati: Etiam tu pater, ajunt, mortem metuis? At ille: Revera, inquit, ex quo monachum indui, hanc horam formidare nunquam desii. Ad rem præclare dixit Seneca: Itaque & fortissimus plegumque vir, dum armatur, expalluit: & signo pugnae dato, ferocissimo militi paululum genua tremuerunt: & magno imperatori, antequam inter se acies arcerent, cor exiluit: & oratori eloquentissimo, dum ad dicendum componitur, h. summa riguerunt. Hoc prorsus videtur evenisse Carolo V. maximo Imperatori, qui in omnibus bellicis expeditionibus animosissimus, ad omnia pericula impavidus; qui ad nullum curulis tormenti tonitru expalluit, nec caput submisit: nihilominus cum ante prælum thorace ferreo armaretur, non nihil cohortescere solebat, & pallore suffundi. At verò ubi jam galea capiti, gladius lateri, lorica corpori harebat, leonem spirans, in hostem velut ferreus gigas ferebatur.

Ita mortem optimi quique & desiderant & formidant, cupiunt exire & metunt. Sed præstat cum Catone mori quàm cum Antonio vivere. Mortem vicit qui dextrè passus est à morte se vinci.

§. 15. Mors mala vitam malam sequitur.

Verumadmodum arbor incisa illac ruit quâ propendit: ita plerumque quâ propendimus dum vivimus, illac cadimus cum morimur: pede quo cepimus, semper imus. Monstro simile, si vitam pessimè actam mors claudat laudabilis. Quæ viventi fuere in deliciis, eadem recurrant morienti. Aulicus Regis Cœredi famulus qui magis suo domino, quàm Servatori Christo placere studuit, cum ad extrema venisset, conscientie curam non tam negligere quàm differre videri voluit. Demum ubi cacodæmones cum ingenti flagitiorum codice triumphantes vidit, desperans salutis obiit. Dum impius Chrysaorius, Inducias clamat, inducias vel usque mane, negatis induciis expirat. Herodes Agrippa prout flagitiis vitam implevit, sic & mortem. Herodias filatrix quæ Baptista caput carnifici secandum objecit, etiam suum caput glacie sectum amisit. Sic Jezabel & Athalia Reginæ, sic Reges Benadad & Balchazar, sic Antiochus, sic alii sexcenti, qualem egerunt vitam, talem habuerunt & mortem.

Mors sapientum gemenda, sed multò magis stultorum vita. Mors peccatorum pessima, & aeternitatis luctuosissima ingressus sine ullo exitu irrevocabilis. Stultè mortem timer, qui vitam negligit. Qui luxuria vivit, vivus moritur.

§. 16. Mors bona vitam bonam sequitur.

Verissimè dixit Augustinus: Mala mors putanda non est, quam bona vita præcesserit. Neque enim facit malam mortem nisi quod sequitur mortem. Nimium boni seminis bona messis est. Regia ad bonam mortem via vita bona est, vita bona: is gradus ad vitam primus, is medius, & ad bonam ultimus est. Vitam & mortem non malè syllogismo mortem comparem: syllogismi finis, conclusio est; vitæ, mors. At vero conclusio vera est aut falsa, pro antecedentium naturâ: sic omnino mors bona vel mala est, prout antecesserit bona vel mala vivendi ratio. Ita divinus Paulus severè pronuntians: Quorum finis, inquit, erit secundum opera eorum.

Memoranda mors fuit sanctissimi martyris Felicis, qui, cum ad supplicium duceretur, sibi ipse gratulatus altâ voce: Virginitatem, inquit, cultodivi, Evangelia servavi, veritatem prædicaui, nunc flecto cervicem Deo vitæ. Narrant religiosissimæ vitæ virum subitâ morte occupatum, repertum esse mortuum in mense, illo qui dem corporis habitu, ut digitum servaret intentum sacris biblis, & illi etiam pagina, in quâ Sapientia præmonet: Iustus si morte præoccupatus fuerit, in refrigerio erit. Pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus, seu subita.

Mellissimus ille Bernardus aeternitati jam vicinus, suos ultimum affatus: Quia, inquit, non magna religionis exempla vobis relinquo, tria tamen, quæ magis à me observata memini, sedulo imitanda commendo. 1. Minus sensui meo quàm alterius credidi. 2. Læsus à lædente vindictam non expeti. 3. Neminem unquam offendere volui: quidquid contra evenit, sedavi ut potui. Jam proximus morti, epistolam tamen ad Arnaldum Bonavallis Abbatem dictavit in hæc verba: Spiritus promptus est in carne infirmâ. Orate Salvatorem, ut tempestivum jam exitum non differat, sed custodiat. Curate munire vortis calcaneum nudum meritis: ut is qui insidiatur, invenire non possit ubi figat dentem, & vulnus infligat.

Gerardus & genere & religione Bernardi frater, hoc ipsum quod affirmamus (mortem bonam bonæ vitæ conjungi) affatim demonstravit, sed de hoc Bernardum ipsum, quem ipse dolor disertum fecit, loquentem audiamus: Utinam, inquit, non te amiserim sed præntimam, utinam vel tardè aliquando sequare te quocumque ieris. Non enim dubium quin ad illos ieris quos circa medium

Lib. 1. de Civ. cap. 11. vers. 15.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Greg. 10. 12. cap. 38.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Baron. 10. 4. an. 46. n. 4. vers. 22.

Æternitatis Prodromi Caput III.

73

medium extrema noctis tue invitabas ad laudem, cum in vultu & voce exultationis, subito erupisti in illud Davidicū, stupentibus qui assistebant: *Laudate dominum de calis, laudate eum in excelsis*. Jam tibi, frater mi, nocte adhuc mediā discebat, nox sicut dies illuminabatur. Accitus sum ego ad id miraculi, videre exultantem in morte hominem, & insultantem morti: Ubi est mors victoria tua? ubi est mors stimulus tuus: Jam non stimulus, sed jubilus. Jam cantando moritur homo, & moriendo cantat. Usurparis ad lætitiā mater mœoris, usurparis ad gloriā gloriæ inimica, usurparis ad introitum regni porta inferi, & fovea perditionis, ad inventionem salutis, idque ab homine peccatore. Juste nimirum, quia tu iniquē in hominem innocentem & justum potestatem temerariam usurpasti. Mortua es o mors & perforata hamo quem incauta glutisti, cujus illa vox est in Propheta: *O morsero mors tua, morsus tuus, ero inferne*. Illo, inquam, hamo perforata, transeuntibus per medium tui fidelibus latum lætūque exitum pandis ad vitam. Gerardus te non formidat, larvalis effigies. Gerardus per medias fauces tuas transit ad patriam, non modo securus, sed & lætābundus & laudans. Cum ergo supervenisset, & extrema jam Plalmi me audiente clara voce complexer, suspiciens in cælum, ait: Pater in manus tuas commendo spiritum meum. Et repetens eundem sermonem, ac frequenter ingeminans, Pater, Pater, conversus ad me exilaratā facie, Quanta, inquit, dignatio Dei, patrem hominum esse? quanta hominum gloria, Dei filios esse & hæredes! sic cantabat, quem nos lugemus, in quo & meum (fateor) luctum panē in cantum convertit, dum intentus gloriæ ejus, propriæ ferē miseriam obliviscor. Mori malē non potest, qui non malē vixit.

§. 17. Qualis vita, talis mors.

Venator defessa toro cum membra reponit, Mens tamen ad silvas & sua lustra redit. Nimirum quæ diurnis agitamus curis, recurrant nocturnis. Eodem profus modo, quibus in vitā insuevimus, ea placent & in morte. Hinc talis plerumque mors est, qualis præcessit vita.

Aurifabrum ajunt fuisse, cui etiam in ipsa fari lineā libuit esse negligentem salutis, & plus curare argentum quam cælum. Huic argentea Christi crucifixi statua veneranda atque osculanda porrigebatur, monebaturque mortem illius cogitare, qui humanam gentem ab interitu revocasset tam acerbo lei genere. At ille inferorum ac calci, ille sui atque Dei, ille omnium sanctorum cogitationum oblitus: Et quæso, ajebat, quot pondo esse censetis hanc imaginem? Aurifex miserrime, non sanctiora cogites, in hoc æternæ salutis punctificio, in illo quo vita & mors distinguitur monito. Ita prorsus quod diurnis versamus studiis, id nocturnis somniamus ludibriis, & quod in vitā agimus, in morte cum agimus animam, raro desinimus. An non hos tales vulpi similes esse dixeris? quæ cum ad patibulum duceretur, ultimum adhuc plateam anserum transire cupiebat: ita qui aurum amant, qui voluptates inhiant, oculis jam morte pressis, & spiritu supremos anhelitus red-dente, etiamnum aurum, etiamnum voluptates somniant. Sic vivimus, si sperimus.

Quantō melius Socrates, qui nec ipso quidem excessu vitæ, sui & honesti potuit oblivisci: Quantō sanctius ille Christiani sanguinis, nec infamæ fortis famulus? Aurilicū erat servitium Oenoponti graviter decumbens, jamque rationes cum sacerdote putarat, cum usu venit ut sui levandæ frigidam posceret. Datur: & cum porteto poculo, dicis causā, jubetur ei, quem amicissimum haberet, propinare. Leætulum fortē aulica turba coronabat. Tum ille circumferre oculos, & ex adverso Christi patientem iconem contemplari, atque: Christo, in-

Tom. I.

Aquit, propino charissimo meo, qui me ab inferis vindicavit. Cujus dicti suavitatis omnium animos mirè permulsit, at ille postmodum ad amicissimum feliciter migravit. *Non sic impii, non sic.*

Antiochus Rex Syriæ Judæos immanissimè vexavit: Antiochus Maximinus verò Imperator crudelissimis edictis & atrocissimis cruciatibus funditus Christianos delere statuit, quorum uterque tandem divinā se excrente justitia in morbum deterrimum lapsus, cum aliunde nulla se auxilii spes ostenderet, ille Judæos, hic Christianos enixissimè rogavit, ut pro salute ipsorum supplicarent Deo suo, similissimi planè corvo Ætopico, qui cum lethali morbo urgeretur, matrem assidentem monebat, ne apploret sibi: quin potius sanitatem suam precibus commendaret Diis. Cui illa: O mi fili, quem Deorum tibi propitium fore confidis, cum nullus sit, & cujus arā, victimarum partem non lis furatur.

B Ergo quales vivimus, tales morimur, tales & judicamur, tales aut Orco asserimur, aut Cælo.

§. 18. Bone mortis votum.

Moriatur anima mea morte iustorum, & stant novissimi. *Num. c. 23. ma mea horum similia; exclamat vates Balaam. v. 10.* Quantō rectius vovisset: Vivat anima mea vitā iustorum, ut & mori possit morte iustorum. Ridiculum est, mortem bonam appetere, & bonam vitam fugere. Bene vivere laboris, bene mori felicitatis est, sed istud ab re laboris, illo pendet. Qui recusat rubrum pelagus transire, non poterit manna comedere; qui Ægyptiam servitutem amat, terras beatas non continger. Pie hic & eleganter Bernardus: *Vitam, inquit, hac morte ego frequenter cadam, & evadam laqueos mortis, ut non sedam vitæ luxuriantis mortifera blandimenta, ut non obstupescam ad sensum libidinis, ad esum avaritiæ, ad iracundiæ & impatientiæ stimulos, & angores sollicitudinum & molestias curarum. Bona mors quæ vitam non auget, sed transfert in melius.*

C Niditrum hæc illa mors est, quam sibi votis omnibus expectat, qui vitam ambit mortis ignaram. Ante mortem mori vitis, mors omnium optima est. *Mors optima quæ?*

§. 19. Somnus Mortis frater.

Refert Pausanias, Olympiæ visam à se statuem, noctem, figurā habitūque muliebri: hæc puerum Noctis si-album dormientem dextera tenebat, levā nigrum dormientem similem. Horum primum appellari Somnum, alterum Letum, utrumque autem Noctis esse filium. *Lib. 6. Æ-nid.* Hinc Maro consanguineum Leti soporem facit. Gorgias Leontinus, jam senio confectus, & ad vitæ metam spectans, adversa valetudine correptus est. Ad hunc amicorum quidam revulsit, repetitque optimū senem in somnum prolapsus: evigilantem interrogavit, qui haberet? Cui Gorgias respondit: Jam somnus incipit suo me fratri tradere.

D Quisquis est Christiani sanguinis, nunquam se somno permittat, quin suam prius conscientiam conveniat, & noxas dolendo detergat. Multi dormire cœperunt & simul mori, qui prius vitam quam somnum finierunt. Itaque ipse etiam somnus Leti frater timendus, & quàm fieri potest, non cautissimè tantum, sed & caustissimè adeundus. Qui non castè dormit, vix castè vigilabit.

Somnus timendus.

§. 20. Mortis prodromi.

ÆTERNITATIS prodromus mors, mortis prodromi mi notissimi, dolores & signa letalia. Letale si-prodromi-gnum, si Plinio credimus, in furoris agitudine, risus *Lib. 7. nat. est; in aliis verò morbis, inæqualis & formicans ve-hist. c. 51. natus percussus, sed & oculi ac nares indubitata mor-tis signa exhibent.* Cum Plinio experientia quoque loquitur, vicinæ mortis esse indicia, cum periculosè egroti itinera disponunt, & fugam moliantur à lecto; cum straga-